

FÖRSVARSENDERRÄTTELSEDOMSTOLEN

Datum

2015-09-14

Justitiedepartementet

YTTRANDE

103 33 STOCKHOLM

Vår referens

Ä 57-15

Betänkandet En ny säkerhetsskyddslag (SOU 2015:25)

Försvarsunderrättelsedomstolen har beretts tillfälle att inkomma med ett yttrande avseende rubricerat betänkande. Domstolen får med anledning härav framföra följande. En reformering av säkerhetsskyddslagstiftningen välkomnas och den föreslagna regleringen är väl anpassad till dagens behov av skydd. Domstolen vill dock peka på en komplikation som bestämmelserna om personalsäkerhet i det remitterade förslaget till ny säkerhetsskyddslag innebär.

Domstolen består av en ordförande, en vice ordförande och sex särskilda ledamöter. Till domstolen finns även sex integritetsskyddsombud knutna. Vice ordföranden, de särskilda ledamöterna och integritetsskyddsombuden förordnas av regeringen för en period av sex år (2 och 6 §§ lagen [2009:966] om Försvarsunderrättelsedomstol). De är inte anställda vid domstolen utan deltar i verksamheten när domstolen sammanträder. Vice ordföranden närvarar när ordföranden har förhinder.

Med hänsyn till den verksamhet som domstolen bedriver ska vice ordföranden, de särskilda ledamöterna och integritetsskyddsombuden säkerhetsprövas (3 kap. 1 §). Av 3 kap. 3 § följer att en inledande säkerhetsprövning ska göras innan deltagandet i den säkerhetskänsliga verksamheten påbörjas och att uppföljande säkerhetsprövning ska ske så länge deltagandet i den säkerhetskänsliga verksamheten pågår. I betänkandet (s. 391) understryks vikten av att säkerhetsprövningen ska ses som en process som pågår under hela anställningstiden eller så länge uppdraget löper. Av 3 kap. 14 § följer att det är den som beslutar om anställning eller annat deltagande i den säkerhetskänsliga verksamheten som gör bedömningen vid säkerhetsprövning och att denna bedömning kan omprövas om det finns anledning till det. Därtill kommer

FÖRSVARSUDDERRÄTTELSEDOMSTOLEN

bestämmelserna i 2 kap. 1 § tredje punkten om att åtgärden personalsäkerhet även inkluderar utbildning i säkerhetsskydd. Av betänkandet (s. 377 f.) följer att det på samma sätt som för säkerhetsprövningen även för utbildningskravet finns ett uppföljningsansvar som sträcker sig över hela anställningsförhållandet eller den motsvarande tid som deltagandet pågår samt att utbildning i säkerhetsskydd också kan underlätta den uppföljande säkerhetsprövningen.

Som framgår ovan är det regeringen som förordnar vice ordförande samt de särskilda ledamöter och integritetsskyddsombud som deltar i domstolens verksamhet, vilket också medför att det är regeringen som har till uppgift att göra bedömningen vid säkerhetsprövningen inkl. uppföljningen av densamma. Det innebär, enligt domstolens uppfattning, en komplikation ur säkerhetsskyddssynpunkt när deltagandet i verksamheten sker hos ett organ (i detta fall domstolen) och säkerhetsprövningen utförs av ett annat (i detta fall regeringen). Det finns en betydande risk för att omständigheter som är av relevans för säkerhetsprövningen, särskilt om deltagandet inte sker på regelbunden basis, inte uppmärksammas vare sig av det organ i vilket deltagandet sker och än mindre av det organ som utför säkerhetsprövningen. Det bör nämnas att även domstolens ordförande, som är anställd med fullmakt, och kanslichef förordnas av regeringen och omfattas av bestämmelserna om personalsäkerhet. En avgörande skillnad är dock att dessa tjänstgör på heltid i domstolen, vilket innebär större möjligheter till fördjupad personkännedom än beträffande ovan nämnda kategorier. Det vore vidare önskvärt med ett förtydligande när det gäller frågan om vem som i den aktuella situationen ansvarar för att utbildning i säkerhetsskydd genomförs.

Detta yttrande har beslutats av domstolens ordförande Hases Per Sjöblom efter föredragning av kanslichefen Annica Hellström.

Hases Per Sjöblom

Annica Hellström